

1600 år siden målingene viste like svake strømmer

D KLIMAENDRINGER

Får forskerne rett i sine nyeste beregninger, kan Norge ende med et klima á la Alaska, mener norsk ekspert.

Tekst: THERESE DOKSHEIM SKAUG
tdo@dagbladet.no

Endringer i havets strømmer kan føre til langt større forandringer i været her til lands, enn tidligere forutsett. Nå viser nye studier at både norske sommere og vintere kan komme til å bli opp mot fem, seks grader kaldere. Det kommer fram i to studier publisert i tidsskriftet Nature.

– Må skrotes

Det er britiske og amerikanske forskere som, blant annet gjennom studier av sandkorn fra havets bunn, har regnet seg fram til at Golfstrømmen (som går fra Floridastredet langs kysten av USA og ut i Atlanterhavet mellom 35° og 40° breddegrader) aldri har vært så svak som nå.

Forskerne mener strømmingene er 15 prosent svakere nå, enn da på midten av 1800-tallet.

– Hvis Golfstrømmen stopper helt opp, slik disse studiene forespeiler, betyr det at beregningene vi har forholdt oss til fram til nå, må skrotes, sier klimaforsker ved Meteorologisk institutt, Rasmus Benestad.

– I så fall må vi tilpasse oss et klima á la Alaska, Anchorage. Det vil ha mye å si for hele Nord-Europa om det skjer. Det er omfattende. Da må vi se på spørsmålet om framtidens vær helt på nytt.

Temaet føyer seg inn i rekka av bekymringer på klimasiden; havnivåer som stiger, temperaturøkning og

ekstremtørke og -nedbør. Spørsmålet nå, er hvor kort tid det vil ta før Golfstrømmen stopper helt opp, slik forskerne ser som et mulig scenario.

«Det er sannsynlig at svekkelsen bare vil fortsette dersom den globale oppvarmingen fortsetter», skriver forskerne i den ene studien publisert i Nature.

De omtaler endringer i havstrømmene som den faktoren som har påvirket klimaet aller mest, de siste 2,6 millioner åra.

Klimaforsker Benestad sier at dette er ett av temaene som splitter fagmiljøet mest.

– Helt usannsynlig

Professor i oseanografi ved Bjerknes-senteret for klimaforskning og Geofysisk institutt ved Universitetet i Bergen, Tor Eldevik, er ikke bekymret.

– Hvis Golfstrømmen stopper, noe jeg ser på som helt usannsynlig i overskuelig framtid, så er det klart at været og temperaturen vil påvirkes. Men det er ikke åpenbart at det vil skje, selv ikke med disse studiene.

– En fortsatt global oppvarming for Skandinavia og Vest-Europa og Arktis er en mer akutt bekymring, sier han.

Han forteller at norske forskere gjør målinger direkte på Golfstrømmens nordligste gren, og at disse ikke viser noen svekkelser. Dette er også tilfellet for amerikanske målinger i Floridastredet, ved Golfstrømmens utgangspunkt.

– For eksempel er den greinen som går via Barentshavet og inn i Arktis, om noe, styrket over de siste 20 åra, sier Eldevik.

Han mener studien til og med kan ses på som gode nyheter:

– Vi vet at Arktis og Norge stadig blir varmere som følge av global oppvarming. Som tidligere påvist fra klimamodeller, kan en moderat svekkelse av Golfstrømsystemet sees på som good news da denne svekkelsen kompenserer litt for den enda større oppvarmingen en ellers ville hatt, sier han.

NORGE BLIR KALDERE

HAVET OG VÆRET: Jorda vår stadig blir varmere, men forskere spår at havets påvirkning kan gjøre særlig vår del av verden kaldere.

FOTO: THOMAS RASMUS SKAUG

Rolf Hansen

Nytt hefte i handelen!

